

تاریخ سی ساله‌ی ارتش ج.ا.ا مبتنی بر تدابیر و
رهنمودهای فرماندهی معظم کل قوا
حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

مؤلف:

علی ایمانی

استادیار دانشگاه فرماندهی و ستاد

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۰

سرشناسه	ایمانی، علی، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ سی ساله ارتش ج.ا.مبتنی بر تدابیر و رهنمودهای فرماندهی معظم کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) / مؤلف علی ایمانی؛ ویراستار حمید همت.
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۶۳ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰-۴۰۲۳-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره ارتش
موضوع	1939 -- Views on armies .Khamene'i, Sayyed Ali Leader of IRI
موضوع	خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع	1939 -- Messages and speech Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI
موضوع	ایران. ارتش -- تاریخ -- ۱۳۴۸ - ۱۳۹۸ -- 1989-2019 Iran. Artesh -- History
شماره افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شماره افزوده	Iran. Army. Staff university. Command. Dafoos Publisher
رده بندی کنگره	DSR۱۶۹۲
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۲۳۷-۶
وضعیت رکورد	فیا

**عنوان: تاریخ سی ساله ارتش ج.ا.مبتنی بر تدابیر و رهنمودهای فرماندهی معظم کل قوا
حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)**

مؤلف: علی ایمانی

ویراستار: حمید همت

طراح جلد: حامد اعتمادی فرد

صفحه‌آرایی: محمد نوشادی حاجی آبادی

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۶۳ ص

تاریخ نشر: ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۵۲۰/۰۰۰ ریال

آدرس: تهران، میدان پاستور، خیابان پاستور غربی، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

تلفن: ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب برعهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر بلامانع است).

فهرست مطالب

فصل یکم: مفاهیم.....	۱۳
مقدمه.....	۱۴
۱-۱- تحول و تغییر در سازمان.....	۱۶
۲-۱- مدل هفت اس.....	۲۰
۳-۱- ماهیت تغییر سازمانی.....	۲۴
۴-۱- تعریف مفاهیم.....	۲۷
فصل دوم: روششناسی پژوهش تاریخ تحولات ارتش ج.ا.ا.....	۳۳
مقدمه.....	۳۴
۱-۲- ارائه شواهدی دال بر وجود مسئله.....	۳۴
۲-۲- ضرورت و اهمیت پژوهش.....	۳۵
۳-۲- اهداف تحقیق.....	۳۶
۴-۲- روش تحقیق با ارائه دلیل.....	۳۷
فصل سوم: تحولات مدیریت و فرماندهی ارتش.....	۳۹
مقدمه.....	۴۰
۱-۳- سیرتاریخ تحولات مدیریت و فرماندهی (۱۳۶۸-۱۳۹۸).....	۴۴
الف-امیر سرلشکر سرلشکر علی شهبازی (۱۳۶۷-۱۳۷۹).....	۴۴
ب-امیر سرلشکر محمد سلیمی (۱۳۷۹-۱۳۸۴).....	۴۹
ج-امیر سرلشکر عطاالله صالحی (۱۳۸۴-۱۳۹۶).....	۵۴
د-امیر سرلشکر سید عبدالرحیم موسوی (۱۳۹۶).....	۵۸
۲-۳- تحلیل تحولات فرماندهی در ارتش.....	۶۲
فصل چهارم: تحولات ساختار سازمانی ارتش.....	۶۹
مقدمه.....	۷۰
۱-۴- سیر تحولات ساختار سازمانی.....	۷۰

۷۰..... (از دوران امیر سر لشکر شهبازی تا امیر سر لشکر موسوی)

۷۰..... ۴-۱-۱- سیر تحولات ساختار سازمانی ستاد مشترک ارتش

۷۳..... ۴-۱-۲- سیر تحولات ساختار سازمانی نیروی زمینی ارتش

۷۵..... ۴-۱-۳- سیر تحولات ساختار سازمانی نیروی هوایی ارتش

۷۷..... ۴-۱-۴- سیر تحولات ساختار سازمانی نیروی دریایی ارتش

۸۱..... ۴-۲- تحلیل تحولات ساختار سازمانی ارتش

۸۵..... فصل پنجم: تحولات تجهیزاتی ارتش

۸۵..... مقدمه

۸۶..... ۵-۱-۱- تحولات تجهیزاتی (از دوران امیر سر لشکر شهبازی تا امیر سر لشکر موسوی)

۸۶..... ۵-۱-۱- سیر تحول تجهیزاتی در نراجا

۸۸..... ۵-۱-۲- سیر تحول تجهیزاتی در نهاجا

۹۶..... ۵-۱-۳- سیر تحول تجهیزاتی در نداجا

۱۰۰..... ۵-۱-۴- سیر تحول تجهیزاتی در قرارگاه پدافند هوایی

۱۰۳..... فصل ششم: تحولات رهنامه نظامی و مأموریت ارتش در دفاع از مرزهای سرزمین

۱۰۴..... مقدمه

۱۰۴..... مأموریت دفاع از مرزهای سرزمینی در دوران پس از دفاع هشت ساله

۱۰۴..... از دوران تیمسار شهبازی تا امیر موسوی

۱۰۴..... ۶-۱-۱- طرح و برنامه آجا در دفاع از مرزهای سرزمینی

۱۰۷..... ۶-۱-۲- طرح و برنامه نراجا در حوزه دفاع مرزهای سرزمینی

۱۰۸..... ۶-۱-۳- طرح و برنامه نهاجا در حوزه دفاع مرزهای هوایی

۱۱۰..... ۶-۱-۴- طرح و برنامه نداجا در حوزه دفاع مرزهای دریایی

۱۱۱..... ۶-۱-۵- طرح و برنامه قرارگاه پدافند هوایی در حوزه دفاع مرزهای هوایی

۱۱۷..... ۶-۲- تحلیل تحولات در مأموریت حفظ مرزها و دفاع از نظام ج.ا.ا. در دوران پس از دفاع مقدس آجا

۱۲۱..... ۶-۳- تحول در رهنامه نظامی (از دوران امیر سر لشکر شهبازی تا امیر سر لشکر موسوی)

مقدمه

بر اساس بند چهار اصل یکصد و ده قانون اساسی " فرماندهی کل نیروهای مسلح " بر عهده مقام رهبری است. همچنین مطابق اصل یکصد و چهل و سوم قانون اساسی " ارتش جمهوری اسلامی ایران پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی کشور را بر عهده دارد ". بنابراین وظیفه خطیر ارتش در پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و همچنین حفظ نظام جمهوری اسلامی ضرورت فرماندهی آن توسط مقام رهبری را به نمایش می گذارد. از ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ خورشیدی سکان فرماندهی ارتش ج.ا.ا در ید با کفایت آیت الله خامنه ای است. نورافشانی محققان بر بخشی از این حیات طیه ارتش در پرتو فرماندهی سیدی از آل علی و فاطمه (س) وظیفه خطیری است که محقق به قدر بضاعت و توان علمی محدود خویش بر عهده گرفته است.

بنابراین، کتاب پژوهشی است محققانه که به تبیین تاریخ تحولات ارتش ج.ا.ا در دوران رهبری مقام معظم فرماندهی کل قوا می پردازد. بلامرمانی پژوهش از ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ تا ۱۴ خرداد ۱۳۹۸ خورشیدی است. بنابراین تبیین تاریخی تحولات در مدیریت و فرماندهی، رهنامه نظامی، ساختار سازمانی و ماموریت حفظ مرزها و دفاع از نظام ج.ا.ا و ماموریت دوران پس از دفاع هشت ساله بوسیله ارتش در این دوره سی ساله به انجام می رسد. البته سازمان حفاظت اطلاعات به عنوان نهاد مهم اطلاعاتی ارتش ج.ا.ا فعال می باشد و رییس آن منصوب از سوی فرماندهی معظم کل قواست و این سازمان بخش اطلاعاتی و امنیتی ارتش است، اما موضوع پژوهش حاضر نیست و در پژوهشی مستقل به آن پرداخته می شود. به همین ترتیب سازمان عقیدتی سیاسی ارتش ج.ا.ا دارای ریاستی مستقل و سوی فرماندهی معظم کل قواست و بخش عقیدتی و فرهنگی ارتش ج.ا.ا بوده و تاریخ آن بخش اط تاریخ آجا است. پرداختن به تاریخ این سامان نی موضوع این پژوهش نیست اما در پژوهشی مستقل و مفصل به آن پرداخته شده است. این پژوهش متمرکز بر تاریخ تحولات آجا مشتمل بر سناد ارتش ج.ا.ا و نیروهای چهارگانه این یامان می باشد. تحقیقا این پژوهش نیز در حد توان و بضاعت و میزان دسترسی محقق به اسناد، مدارک و پژوهش های پیشین به انجام رسیده است.

مسئله اصلی پژوهش چگونگی تحولات ارتش در ابعاد مدیریت و فرماندهی، ساختار سازمانی و ماموریت و رهنامه نظامی این سازمان در دوران فرماندهی آیت الله خامنه ای است.

هدف اصلی تحقیق بررسی تحولات آجا مبتنی بر رهبری فرماندهی معظم کل قوا در سه دهه اخیر است و

با استفاده از اسناد و مدارک تاریخی انجام می شود بنابراین از روش تحقیق تاریخی بهره برداری می گردد. در روش تاریخی موضوع معینی که در گذشته در یک مقطع زمانی اتفاق افتاده است، بررسی می شود. محقق در آن می کوشد، از طریق گردآوری اطلاعات (اسناد و مدارک) مربوط به موضوعی تاریخی و بررسی صحت و سقم آن اطلاعات و نیز تجزیه و تحلیل آنها به کشف حقایق مربوط به آن موضوع دست پیدا کند. همچنین محقق از روش تحقیق توصیفی جهت تبیین چگونگی رویدادها و وقایع سازمان ارتش در دوران فرماندهی آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) بهره برداری می نماید.

محقق ابتدا به تبیین مسئله شناسی پژوهش می پردازد، آنگاه تحولات در مدیریت و فرماندهی ارتش با استناد به فرامین ابلاغی مقام معظم فرماندهی کل قوا توصیف می گردد؛ سپس تحولات ساختار سازمانی و تحول تجهیزاتی آجا، تحولات ماموریت دفاع از مرزها و به همین ترتیب تحول در رهنامه نظامی ارتش بر اساسی اسناد و مدارک موجود بررسی می شود. همچنین محقق بیانات و سخنرانی ها

و فرامین ابلاغی فرماندهی معظم کل قوا در ارتباط با تحولات ارتش بررسی و مطالعه خواهد نمود. با تبیین تاریخ سی ساله ارتش مبتنی بر فرماندهی آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) دستاوردهای به شرح زیر است قابل تامل است:

- ایجاد رویکردی جدید در مطالعات انقلاب اسلامی و ارتش
- تبیین سویه ها و مبانی اندیشه ای مقام معظم فرماندهی کل قوا که بر تحولات ارتش موثر بوده است
- تبیین تحولات مدیریت و فرماندهی در ارتش مبتنی بر نقش فرماندهی معظم کل قوا
- ایجاد ادبیات نظری و مستند نمودن تحولات ساختار سازمانی ارتش
- تبیین تحولات تجهیزاتی ارتش مبتنی بر نقش فرماندهی معظم کل قوا
- تدقیق در فرامین و بیانات مقام معظم فرماندهی کل قوا که بیانگر دیدگاه جامع نگر ایشان به سازمان ارتش است.

- تبیین راهبرد جهاد کبیر به مثابه اطاعت نکردن از دشمن در میدان های مختلف (سیاست - اقتصاد - فرهنگ - جنگ)

علی ایمانی

۲۹ آذر ۱۳۹۹